

Яковець Жанна Володимирівна
студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Оскільки одним із основних принципів організації та діяльності адвокатури є незалежність, досить проблематичним залишається питання щодо фінансового забезпечення. Адже воно повинно здійснюватись лише з тих джерел, які жодним чином не зможуть вплинути на самостійність прийняття рішень адвокатури та будуть гарантувати здійснення адвокатської діяльності без будь-яких втручань, впливу тощо.

У Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» висвітлено низку питань про фінансове забезпечення лише в статті 58, а вже в проекті Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність від 06.09.2018 (далі – проект №9055) та проекті № 9055-2 детальніше вказано на особливості фінансового забезпечення адвокатського самоврядування, які мають певні відмінності із чинним Законом.

Так у Законі вказано, що утримання органів адвокатського самоврядування може здійснюватися за рахунок:

- 1) плати за складання кваліфікаційного іспиту;
- 2) щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;
- 3) відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- 4) добровільних внесків адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань;
- 5) добровільних внесків фізичних і юридичних осіб;
- 6) інших не заборонених законом джерел [2, ст. 58].

У альтернативному законопроекті №9055-2 С.В. Ківалова передбачено ще одне джерело фінансування адвокатського самоврядування, яке є одночасно дисциплінарним стягненням за

вчинення дисциплінарного проступку – штраф у розмірі, визначеному Радою адвокатів України [5, п. 1 ст. 35].

Варто відмітити, що найважливішим джерелом фінансування є щорічні внески адвокатів, розмір яких однаковий для всіх та визначається з урахуванням покриття витрат на забезпечення діяльності рад адвокатів регіону, Ради адвокатів України, Вищої ревізійної комісії та ведення єдиного реєстру адвокатів. Щорічні внески адвокатів на фінансування діяльності органів адвокатського самоврядування сплачуються адвокатами не пізніше 1 березня кожного року на рахунок відповідної регіональної палати адвокатів [4, п. 5 ст. 70].

У законопроекті закріплено, що питання про порядок розподілу коштів, отриманих від плати за складення іспиту та сплати щорічних внесків адвокатів, між регіональними та національними органами адвокатського самоврядування належить до компетенції голови Ради адвокатів України та відповідно рад адвокатів регіону.

Розподіл коштів між органами адвокатського самоврядування буде здійснюватись таким чином:

- 70% – на регіональні органи;
- 30% – на національні органи, якщо інше не буде затверджено

з'їздом адвокатів України [3, п 3.9]

Діяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій (далі – КДК) перш за все забезпечується платою складання кваліфікаційного іспиту, адже саме КДК створює необхідні умови для набуття статусу адвоката та притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності [1, с. 67].

Проект №9055 затверджує чіткий порядок подання фінансової звітності органів адвокатського самоврядування. Йдеться про те, що не лише річна звітність національних та регіональних органів адвокатського самоврядування, а й висновки ревізійної комісії регіону та Вищої ревізійної комісії повинні бути оприлюднені на веб-сайті Національної асоціації адвокатів України, на сайті відповідної регіональної палати.

Важливо вказати на те, що достовірність річної фінансової звітності регіональних та національних органів адвокатського самоврядування вимагає обов'язкового підтвердження незалежного аудитора, який визначається Вищою ревізійною комісією адвокатури.

Досить важливим, на мою думку, є запровадження у проєкті №9055 бюджетного процесу, що передбачає затвердження бюджету регіональної палати адвокатів та власне адвокатського самоврядування. Запровадження бюджетного процесу має на меті забезпечити відкритість та прозорість діяльності органів адвокатського самоврядування.

Законопроект передбачає, що бюджет адвокатського самоврядування України ухвалюється та затверджується з'їздом адвокатів України щорічно, бюджет регіональної палати адвокатів ухвалюється щорічно конференцією адвокатів регіону [3, п 3.9].

Внесені зміни у проєкт Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» зможуть забезпечити функціонування адвокатського самоврядування на принципах незалежності та відкритості, що дозволить підвищити рівень довіри громадян до адвокатського самоврядування.

Список використаних джерел

1. Бакаянова Н.М. Фінансування органів адвокатського самоврядування і світлі українського та міжнародного досвіду / Н.М. Бакаянова // Альманах міжнародного права. – Вип. 8. – О., 2015. – С. 65–72.
2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
3. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557
4. Проєкт Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» №9055 від 06.09.2018, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557
5. Проєкт Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність № 9055-2 від 20.09.2018, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64636

Науковий керівник: асистент Владислав В. В.